

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій

**Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки
та інформаційних систем**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ М.Є.Рогоза
(підпис)

30 грудня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Економічне управління підприємствами»

освітня програма «Економіка підприємства», «Економічна кібернетика»

спеціальність 051 Економіка

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ступінь вищої освіти «Магістр»

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічне управління підприємствами» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

Протокол від 30 грудня 2020 року № 7.

Полтава 2020

Укладач: Перебийніс В. І., професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем, доктор економічних наук, професор

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Економічна кібернетика» спеціальності 051 Економіка ступеня «Магістр»

_____ М.Є.Рогоза

30 грудня 2020 року

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Економіка підприємства» спеціальності 051 Економіка ступеня «Магістр»

_____ В.І.Перебийніс

30 грудня 2020 року

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Економічне управління підприємствами»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Пререквізити: «Економічна теорія», «Економіка підприємства» Постреквізити: Дипломне проектування		
Мова викладання	Українська		
Статус дисципліни - обов'язкова			
Курс/семестр вивчення		1 курс, 2 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів		6 кредитів, 2 модулі	
Денна форма навчання:			
Кількість годин: 180 год. - загальна кількість: 1 семестр - 180.			
- лекції: 18 год.			
- практичні заняття: 54 год.			
- самостійна робота: 108 год.			
- вид підсумкового контролю: ПМК			
Заочна форма навчання			
Кількість годин: 180 год. – загальна кількість: 1 семестр – 180.			
- лекції: 4 год.			
- практичні заняття: 6 год.			
- самостійна робота: 170 год.			
- вид підсумкового контролю: ПМК			

Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни - набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань і практичних навичок, що дають змогу брати участь у забезпеченні економічного управління підприємством.

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях - ЗК 4.</p> <p>2. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації - ЗК 9.</p> <p>3. Здатність приймати обґрунтовані рішення - ЗК 11.</p> <p>4. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами - СК 2.</p> <p>5. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоових відносин - СК 8.</p> <p>6. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів - СК 10.</p> <p>7. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію - СК 11.</p> <p>8. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення - СК 12.</p>	<p>1. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади) - ПР 5.</p> <p>2. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності - ПР 10.</p> <p>3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати - ПР 12.</p> <p>4. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки - ПР 16.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Управління з давніх часів до кінця ХІХ століття (управління в давні часи; управлінські революції; наукові підходи до теорії управління).

Тема 2. Формування наукових основ управління (формування наукового раціоналістичного підходу в управлінні; розвиток школи наукового раціоналістичного підходу; класична / адміністративна школа управління Файоля).

Тема 3. Розвиток науки та практики управління в країнах з ринковою економікою (школа людський стосунків та науки щодо поведінки; школа науки управління / кількісного підходу; процесний, системний та ситуаційний підходи; новітні теорії управління).

Тема 4. Наука управління в СРСР та Україні (внесок українських вчених у розвиток управлінської науки; розвиток теорії та практики управління в СРСР у 30-40 рр. ХХ ст.; централізоване планове управління економікою у 50-80 рр. ХХ ст.).

Тема 5. Операційна функція підприємства (сутність операційної функції; особливості операційної функції підприємств різних видів економічної діяльності; вибір операційних процесів).

Тема 6. Операційні (виробничі) системи підприємств (сутність операційної системи; ефективність операційної системи; класифікація операційних систем).

Тема 7. Операційна (виробнича) діяльність підприємства (організаційно-технологічні особливості виробництва; класифікація операційних процесів; форми організації операційних процесів; потокове виробництво).

Тема 8. Планування операційних (виробничих) процесів підприємства (врахування принципів безперервності, поточності та ритмічності при плануванні операційних процесів; пропорційність, синхронність, паралельність та прямоточність як принципи планування операційних процесів; планування операційних процесів згідно принципів узгодженості операцій, впорядкованості руху предметів, максимального завантаження, комплексності, функціональної достатності та сумісності; використання принципів концентрації, спеціалізації, адаптації та мінімальної достатності при плануванні операційних процесів; застосування принципів запасу ресурсів, енергетичної безпеки, екологічності та безпеки життєдіяльності для планування операційних процесів).

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4 – Тематичний план навчальної дисципліни «Економічне управління підприємствами» (денна форма навчання)

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Економічне управління підприємством: еволюція та сучасність					
Тема 1. Управління з давніх часів до кінця XIX століття 1. Управління в давні часи. 2. Управлінські революції. 3. Наукові підходи до теорії управління.	2	Тема 1. Управління з давніх часів до кінця XIX століття Навчальні завдання (Кейс «Стародавній Рим»)	4	Тести до теми.	12
Тема 2. Формування наукових основ управління 1. Формування наукового раціоналістичного підходу в управлінні. 2. Розвиток школи наукового раціоналістичного підходу. 3. Класична (адміністративна) школа управління Файоля.	2	Тема 2. Формування наукових основ управління Навчальні завдання (Кейс «Генрі Форд»)	4	1. Навчальні завдання. 2. Тести до теми.	12
Тема 3. Розвиток науки та практики управління в	2	Тема 3. Розвиток науки та практики управління в країнах з	4	1. Навчальні завдання. 2. Тести до теми.	12

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
<p>країнах з ринковою економікою</p> <p>1.Школа людський стосунків та науки щодо поведінки.</p> <p>2.Школа науки управління (кількісного) підходу; процесний, системний та ситуаційний підходи.</p> <p>3.Новітні теорії управління.</p> <p>.</p>		<p>ринковою економікою</p> <p>Навчальні завдання (Кейс «Нова управлінська парадигма»)</p>			
<p>Тема 4. Наука управління в СРСР та Україні</p> <p>1.Внесок українських вчених у розвиток управлінської науки.</p> <p>2.Розвиток теорії та практики управління в СРСР у 30-40 рр. XX ст.</p> <p>3.Централізоване планове управління економікою у 50-80 рр. XX ст.</p>	2	<p>Тема 4. Наука управління в СРСР та Україні</p> <p>Навчальні завдання (Кейс «В'ячеслав Липинський про управління»)</p>	4	<p>1. Навчальні завдання.</p> <p>2. Тести до теми.</p>	12
<p>Модуль 2. Операційне управління економічною діяльністю підприємства</p>					

<p>Тема 5. Операційна функція підприємства</p> <p>1. Сутність операційної функції.</p> <p>2. Особливості операційної функції підприємств різних видів економічної діяльності.</p> <p>3. Вибір операційних процесів.</p>	2	<p>Тема 5. Операційна функція підприємства</p> <p>Навчальні завдання:</p> <p>Визначення особливостей операційної функції суб'єктів господарювання</p>	10	<p>1. Навчальні завдання.</p> <p>2. Тести до теми.</p>	15
<p>Тема 6. Операційні (виробничі) системи підприємств</p> <p>1. Сутність операційної системи.</p> <p>2. Ефективність операційної системи.</p> <p>3. Класифікація операційних систем.</p>	2	<p>Тема 6. Операційні (виробничі) системи підприємств</p> <p>Навчальні завдання:</p> <p>«Зелені» будинки як операційна система</p>	10	<p>1. Навчальні завдання.</p> <p>2. Тести до теми.</p>	15

<p>Тема 7. Операційна (виробнича) діяльність підприємства</p> <p>1. Організаційно-технологічні особливості виробництва.</p> <p>2. Класифікація операційних процесів.</p> <p>3. Форми організації операційних процесів.</p> <p>4. Потокowe виробництво.</p>	2	<p>Тема 7. Операційна (виробнича) діяльність підприємства</p> <p>Навчальні завдання: Задача</p>	10	<p>1. Навчальні завдання.</p> <p>2. Тести до теми.</p>	15
--	---	---	----	--	----

<p>Тема 8. Планування операційних (виробничих) процесів підприємства</p> <p>1. Врахування принципів безперервності, поточності та ритмічності при плануванні операційних процесів.</p> <p>2. Пропорційність, синхронність, паралельність та прямоточність як принципи планування операційних процесів.</p> <p>3. Планування операційних процесів згідно принципів узгодженості операцій, впорядкованості руху предметів, максимального завантаження, комплексності, функціональної достатності та сумісності.</p> <p>4. Використання принципів концентрації, спеціалізації, адаптації та мінімальної достатності при</p>	4	<p>Тема 8. Планування операційних (виробничих) процесів підприємства</p> <p>Навчальні завдання: Задачі</p>	8	<p>1. Навчальні завдання.</p> <p>2. Тести до теми.</p>	15
--	---	--	---	--	----

Таблиця 5 – Тематичний план навчальної дисципліни «Економічне управління підприємствами» (заочна форма навчання)

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Економічне управління підприємством: еволюція та сучасність					
Тема 1. Управління з давніх часів до кінця XIX століття 1. Управління в давні часи. 2. Управлінські революції. 3. Наукові підходи до теорії управління.	2	Тема 1. Управління з давніх часів до кінця XIX століття Навчальні завдання (Кейс «Стародавній Рим»)	4	1. Навчальні завдання. 2. Тести до теми.	20
Тема 2. Формування наукових основ управління 1. Формування наукового раціоналістичного підходу в управлінні. 2. Розвиток школи наукового раціоналістичного підходу. 3. Класична (адміністративна) школа управління Файоля.	2	Тема 2. Формування наукових основ управління Навчальні завдання (Кейс «Генрі Форд»)	4	1. Навчальні завдання. 2. Тести до теми.	20
Тема 3. Розвиток науки та практики управління в країнах з ринковою економікою 1. Школа людських стосунків та науки	2	Тема 3. Розвиток науки та практики управління в країнах з ринковою економікою Навчальні завдання (Кейс «Нова	4	1. Навчальні завдання. 2. Тести до теми.	20

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
щодо поведінки. 2.Школа науки управління (кількісного) підходу; процесний, системний та ситуаційний підходи. 3.Новітні теорії управління.		управлінська парадигма»)			
Тема 4. Наука управління в СРСР та Україні 1.Внесок українських вчених у розвиток управлінської науки. 2.Розвиток теорії та практики управління в СРСР у 30-40 рр. XX ст. 3.Централізоване планове управління економікою у 50-80 рр. XX ст.	2	Тема 4. Наука управління в СРСР та Україні Навчальні завдання (Кейс «В'ячеслав Липинський про управління»)	4	1. Навчальні завдання. 2. Тести до теми.	20
Модуль 2. Операційне управління економічною діяльністю підприємства					

<p>Тема 5. Операційна функція підприємства</p> <p>1. Сутність операційної функції.</p> <p>2. Особливості операційної функції підприємств різних видів економічної діяльності.</p> <p>3. Вибір операційних процесів.</p>	2	<p>Тема 5. Операційна функція підприємства</p> <p>Навчальні завдання:</p> <p>Визначення особливостей операційної функції суб'єктів господарювання</p>	10	<p>1. Навчальні завдання.</p> <p>2. Тести до теми.</p>	20
<p>Тема 6. Операційні (виробничі) системи підприємств</p> <p>1. Сутність операційної системи.</p> <p>2. Ефективність операційної системи.</p> <p>3. Класифікація операційних систем.</p>	2	<p>Тема 6. Операційні (виробничі) системи підприємств</p> <p>Навчальні завдання:</p> <p>«Зелені» будинки як операційна система</p>	10	<p>1. Навчальні завдання.</p> <p>2. Тести до теми.</p>	20
<p>Тема 7. Операційна (виробнича) діяльність підприємства</p> <p>1. Організаційно-технологічні особливості виробництва.</p> <p>2. Класифікація операційних процесів.</p> <p>3. Форми організації операційних процесів.</p> <p>4. Потокове виробництво.</p>	2	<p>Тема 7. Операційна (виробнича) діяльність підприємства</p> <p>Навчальні завдання:</p> <p>Задача</p>	10	<p>1. Навчальні завдання.</p> <p>2. Тести до теми.</p>	25

<p>Тема 8. Планування операційних (виробничих) процесів підприємства</p> <p>1. Врахування принципів безперервності, потоковості та ритмічності при плануванні операційних процесів.</p> <p>2. Пропорційність, синхронність, паралельність та прямоточність як принципи планування операційних процесів.</p> <p>3. Планування операційних процесів згідно принципів узгодженості операцій, впорядкованості руху предметів, максимального завантаження, комплексності, функціональної достатності та сумісності.</p> <p>4. Використання принципів концентрації, спеціалізації, адаптації та мінімальної достатності при плануванні операційних процесів; застосування принципів запасу ресурсів,</p>	4	<p>Тема 8. Планування операційних (виробничих) процесів підприємства</p> <p>Навчальні завдання: Задачі</p>	8	<p>1. Навчальні завдання.</p> <p>2. Тести до теми.</p>	25
--	---	--	---	--	----

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 6 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4). Виконання навчальних завдань - 34 балів; тестування - 6 балів; поточна модульна робота - 10 балів.	50
Модуль 2 (теми 4-8). Виконання навчальних завдань - 34 балів; тестування - 6 балів; поточна модульна робота - 10 балів.	50
Разом	100

Таблиця 7 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Дистанційний курс навчальної дисципліни «Економічне управління підприємствами». URL: <https://el.puet.edu.ua/> (дата звернення: 30.12.2020).
2. Виробничий менеджмент : підручник. / М.П.Бутко та ін.; за заг. ред. Бутка М. П. Київ : Центр учбової літератури, 2015. - 424 с.
3. Операційний менеджмент: навч. посібн. / Перебийніс В. І. та ін.; за ред. В. І. Перебийноса. Полтава: ПДАА, 2008. 664 с.
4. Кулик Т. П. Організація, планування і управління виробництвом : навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 232 с.

Додаткові

1. Василенко В.А., Ткаченко Т.І. Виробничий (операційний) менеджмент. Київ.: ЦУЛ, 2003. 532 с.
2. Гуменюк В. Я., Юрчик Г.М. Планування та організація виробничої діяльності підприємства : навч. посібн. Рівне : НУВГП, 2009. 145 с.
3. Гэлловей Л. Операционный менеджмент: принципы и практика. Санкт-Петербург : Питер, 2001. 320 с.
4. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10> (дата звернення: 10.12.2020).
5. Кузьмин В. М. Основи економіки та організації виробництва : практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 61 с.
6. Перебийніс В.І., Житник Т.П. Управління використанням трудових ресурсів на підприємствах: монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. 332 с.
7. Перебийніс В.І., Захарченко О.Г. Ефективність використання енергетичних ресурсів у логістичних системах агропродовольчого комплексу: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2018. 185 с.
8. Перебийніс В.І., Перебийніс О.В. Транспортно – логістичні системи підприємств: формування та функціонування: монографія. Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2006. 207 с.
9. Перебийніс В.І., Помаз О.М. Транспортний фактор забезпечення конкурентоспроможності продукції: монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 187 с.
10. Перебийніс В.І., Сазонова Т.О. Формування доходів працівників підприємств: монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. 265 с.
11. Перебийніс В.І., Світлична А.В. Організаційний розвиток підприємств: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. 216 с.
12. Перебийніс В.І., Трайно В.М. Маркетингове управління споживачами послуг : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2015. 323 с.
13. Перебийніс В.І., Федірець О.В. Енергетичний фактор забезпечення

конкуентоспроможності продукції : Монографія Полтава: ПУЕТ, 2011. 190 с.

14. Прохорова В.В., Давидова О.Ю. Організація виробництва : навч. посібник. Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2018. 275 с.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Економічне управління підприємствами» може використовуватися пакет програмних продуктів Microsoft Office, зокрема, Microsoft Office Word для підготовки відповідей на ситуаційні завдання та Microsoft Office PowerPoint для підготовки презентацій з питань для обговорення та тих, що виносяться на самостійне вивчення.